

Machenjezo Anofambirana - Nhamba Yechipiri

Kufichua Mchoro wa Kinabii: Kufasiri Ujumbe wa Ufunuo 14 katika Historia ya Wamillerite na Leo

Jeff Pippenger
2023-08-08

Sarudzwo yomhandara gumi payakazadzikiswa munhoroondo yeMillerite, zvakaitika munguva yeshoko rengirozi yechipiri. Shoko rengirozi yechipiri rinomirira mashoko maviri akasiyana, zvose munguva yaanofukidza uye maererano nevaitirwa shoko racho. Shoko rengirozi yechipiri rakanga rakanangidzirwa kumachechi ePurotesitendi akanga achangobva kudzokera kuRoma uye akava vanasikana veBhabhironi. Kuchema kwePakati peUsiku kwakanga kwakanangidzirwa kumaMillerite akanga akarara. Shoko rokutanga rakanga rakanangidzirwa kunze kwemaMillerite, rechipiri rakanga rakanangidzirwa mukati. Izvi zvichazadzikiswa sezvazvakanyorwa mumazuva edu.

Phapano inofanira kucherechedzwa mukudzokororwa kwemazuva edu ndeyekuti pakutanga kweAdventismu, shoko remutumwa wechipiri rakatanga kuenda kune vaiva kunze kwevaMillerite, uyezve chikamu chechipiri cheshoko chikaenda mukati mevaMillerite. Pakuguma kweAdventismu, apo mufananidzo unodzokororwazve, saizvozvo shoko remutumwa wechipiri rinodzokororwazvewo. Tinoudzwa izvozvo zvakananga kanopfuura kakati wandei. Asi hunhu hwechipiri-huviri hweshoko hunoshandurwa pakuguma. Shoko rokutanga rinoenda kuAdventismu, uye rechipiri kune avo vari kunze kweAdventismu. Tinoudzwa kuti basa neshoko zvinomiririrwa nemutumwa waZvakazarurwa gumi nemasere kudzokororwa kweshoko remutumwa wechipiri.

“Muprofiti anoti, ‘Ndakaona mumwe mutumwa achiburuka kubva kudenga, ane simba guru; uye nyika yakavhenekerwa nokubwinya kwake. Akadanidzira nesimba nenzwi guru, achiti, Bhabhironi guru rawa, rawa, uye rava ugaro hwamadhimoni’ (Zvakazarurwa 18:1, 2). Iri ndiro shoko rimwe chetero rakapiwa nomutumwa wechipiri. Bhabhironi rawa, ‘nokuti rakanwisa marudzi ose waini yokutsamwa kweupombwe hwaro’ (Zvakazarurwa 14:8). Waini iyoyo chii?—Dzidziso dzaro dzenhema. Rakapa nyika sabata yenhema pachinzvimbo cheSabata yomurayiro wechina, uye rakadzokorora nhema dzakatanga kutaurwa naSatani kuna Evha muEdheni—kusafa kwechisikigo kwomweya. Zvikanganiso zvizhinji zverudzi rumwe irworwo rakazviparadzira kure nokure, ‘richidzidzisa semidzidziso mirayiro yavanhu’ (Mateo 15:9).”

“Jesu paakatanga ushumiri Hwake pachena, Akanatsa Temberi kubva mukusvibiswa kwayo kunomhura zvinhu zvitsvene. Pakati pezviito zvekupedzisira zvoushumiri Hwake paiva nokunatswa kwechipiri kweTemberi. Saizvozvowo, mubasa rokupedzisira rokuyambira nyika, kudanwa kuviri kwakasiyana kunoitwa kumachechi. Shoko romutumwa wechipiri nderekuti, ‘Bhabhironi rawa, rawa, guta guru iro, nokuti rakapa marudzi ose kuti anwe waini yokutsamwa kwoupombwe hwaro’ (Zvakazarurwa 14:8). Uye mukuchema kukuru kweshoko romutumwa

wechitatu inzwi rinonzwika richibva kudenga richiti, ‘Budai mariri, vanhu vangu, kuti murege kugovana muzvivi zvaro, uye kuti murege kugamuchira matambudziko aro. Nokuti zvivi zvaro zvasvika kudenga, uye Mwari warangarira kusarurama kwaro’ (Zvakazarurwa 18:4, 5).”

Selected Messages, bhuku 2, 118.

Muṭori wa muruṅwa wa vhuvhili mathomoni a Vhuadventisi ndi muṭori muthihi na muṭori wo imelwa nga muruṅwa wa Nzumbululo ya fumalo-malo, nahone kha yeneyo tsivhudzo hu na maipfi mavhili ane a huwelela muṭori. Ipfi ḷa u thoma ḷi huwelelwa musi ḷifhasi ḷi tshi vhenekedzwa nga vhugala hawe, nahone kha ndimana ya vhuṅa Yohane a pfa ḷiṅwe ipfi ḷi tshi ri, “Bvani khac.”

Mu nhorooondo yeva Millerite, kudanwa kwekubuda muBhabhironi kwakauya kutanga, uye shoko kuva Millerite rakatevera. Muna Zvakazarurwa 18, inzwi rechipiri, kana kuti shoko rechipiri, rinotaura kune avo vari kunze kwe Adventism. Pamwe chete nechiziviso chokuti kune “kudanwa kuviri kwakaparadzana kunoitwa kumakereke,” tinoonawo kuti nguva mbiri idzo Kristu akachenesa temberi (pakutanga nokuguma kwoushumiri Hwake) dziriwo mufananidzo wokutanga nokuguma kwe Adventism.

Kutangira kwa Uadventista kulionyesha utakaso wa watenda kazi uliosaidia katika kujenga msingi ambao William Miller alitumiwa kuusimamisha. Msingi huo ulikamilishwa mwishoni mwa ujumbe wa malaika wa pili, kwa kuwa kwa kuwasili kwa malaika wa tatu tarehe 22 Oktoba, 1844, kweli zinazounda misingi ya Uadventista zilifanywa zipatikane kwa kueleweka kwa wale walio tayari kusikia.

Basa rokuvaka nheyo rakapera panguva yokupedzisira yenhoroondo yengirozi yechipiri, apo “kudanwa kuviri kwakasiyana kwakaitwa kumakereke.” Kudanwa kwokutanga kwakanga kuri kunze kwava Millerite, kwechipiri kwakanga kuri kwava Millerite. Asi kumwe kutanga kunowirirana nokutanga kwe Adventismu ishushiro hwa Kristu paakanatsa temberi Yake kekutanga. Mufananidzo wechiporofita wokunatswa kwetemberi uri kuratidza kucheneswa pakutanga nokuguma kwoushumiri Hwake, izvo zvinozova mufananidzo wokucheneswa kwe Adventismu pakutanga kwayo napakuguma kwayo. Kunatswa kuviri kwetemberi na Kristu kunowirirana nokutanga nokuguma kwe Adventismu, asi shoko Rake rakanga riri kuvanhu vake vesungano chete, avo vakanga vari munzira yokuzviramba kuna Mwari nokusingaperi.

Kutanga kwa Adventismu kwakaunza shoko raizivisa kuvhurwa kwekutonga, uye kuguma kwa Adventismu kuri kuzivisa kupera kwekutonga. Jesu akachenesa temberi kekutanga akatsiura vaJudha nokushandura imba Yake kuva bako ramakororo, asi kucheneswa kwechipiri kwetemberi kwakanga kuri “pakati pemabasa okupedzisira eushumiri Hwake.” Pakupera kweushumiri Hwake, haana kuzotaurirazve vaJudha kuti vakanga vaita imba ya Baba Vake bako ramakororo; ipapo akavaudza kuti imba yavo “yakanga yasiyirwa kwavari iri dongo.”

“Halikadhalika vanamati vokunamata ese esya yaibva kunyika dzose aitsvaka temberi yakanga yakumikidzwa kunamata Mwari. Yaipenya nendarama namabwe anokosha, yakanga iri chiratidzo chorunako noumambo hukuru. Asi Jehovha akanga asisawanikwizve mumuzinda iwoyo worunako. Israeri sorudzi yakanga yazviramba kuna Mwari. Kristu, ava pedyo nokupera kwoushumiri Hwake hwapananyika, paakatarisa mukati metemberi kekupedzisira, akati, ‘Tarirai,

imba yenyu yasiyirwa kwamuri iri dongo.’ Mateo 23:38. Kusvikira panguva iyoyo akanga adana temberi iyi imba yaBaba Vake; asi Mwanakomana waMwari paakabuda pamadziro iwayo, kuvapo kwaMwari kwakabviswa nokusingaperi patemberi yakanga yavakirwa kubwinya Kwake.” Mabasa AvaApostora, 145.

Temberi yaakanatsa pakutanga yakanga yakasiyana netemberi yaakanatsa pakuguma. Temberi yokutanga yakanga iri imba yaBaba vake, asi temberi yechipiri yakanga iri imba yavaJudha. Ishe vakapinda musungano neAdventism pakutanga, uye vaAdventist vakava vaprista mutemberi yavo. Pakuguma kweAdventism, havachazovi vaprista, uye imba yavo ichasiyiwa yava dongo.

మన రెండవ దూత రెండు సందేశాలను సూచిస్తున్నాడు. అందువలననే బబుల్‌ను పతనం రెండుసార్లు వ్రకటించబడినట్లు ఈ సందేశం వ్రతీనిధ్యం చేయబడింది. బబుల్‌ను పతనం రెండుసార్లు వ్రకటించబడటానికి ఇదీ వ్రధన కరణం కదు; అయితే కరణాలలో ఇదొకటి. అదీ రెండు సందేశాలు ఎలా అమతుంది?

Ngirozi yechipiri yakasvika ichipindura kurambwa kweshoko rengirozi yokutanga. Apo kufanotaura kwakakundikana, kwaisimbisa 1843 semagumo eporofita yemakore 2300, machechi ePurotesitendi akashandisa shoko rakanga rakanganisa kuramba shoko raMiller. Shoko raMiller ndiro rakanga riri shoko rengirozi yokutanga. Pakurambwa kwaro, machechi ePurotesitendi, akanga ave kereke yaMwari murenje kwemakore anopfuura 1260, akarambwa akava mwanasikana weBhabhironi. Panguva iyoyo ngirozi yechipiri yakasvika neshoko rayo.

Kune pfungwa dzinokosha zvikuru dziri kubatanidzwa nezvikamu zvakasiyana-siyana zvenhoroondo iyi yatiri kufunga nezvayo. Pane chingangove chimwe chidzidzo chimwe chete chinofanira kuvandudzwa zvishoma nezvishoma, nokuti pasina kupokana chinobatsira pakunzwisisa shoko reChakazarurwa chaJesu Kristu riri kuvhurwa zvisimbiso parizvino. Nokuda kwechikonzero ichi, ndiri kuisa chikamu chinokosha zvikuru chine chokuita nenhoroondo iyoyo. Icho chitsauko zviviri zvandiri kunongedzera kwazviri, asiwo pane chitsauko chechitatu chakakosha chiri pakati pezvitsauko zviviri izvozvo. Handisi kuchiisa panguva ino kuitira kuderedza upamhi hwezvati kufunga nezvazvo.

Paunoverenga kuti ndeupi mutumwa ari kutaurwa naye paunenge uchiverenga, tsvaga maitiro ekuyedzwa anofambira mberi, cherechedza mundima yokutanga kuti hunhu hwouporofita hwomutumwa waZvakazarurwa gumi nesere ndihwowo hunhu hwomutumwa wokutanga. Cherechedza kuti kuroverera pamuchinjikwa rimwe remashoko aya kuroverera Kristu pamuchinjikwa, uye cherechedza kuti vatumwa vatatu vose vanoratidzwa savatumwa vamwe navamwe vari voga, asi shoko reKuchema kwePakati pousiku iboka guru revatumwa.

“Ndzi kombisiwile ku tsakela loku hinkwato ta le tilweni a ti ri na kona eka ntirho lowu a wu ri karhi wu endliwa emisaveni. Yesu a rhuma ntsumi yo tiya, ya matimba, leswaku yi xika yi ya tsundzuxa vaaki va misava leswaku va tilulamisela ku humelela ka yena ka vumbirhi. Ndzi vone ntsumi leyi ya matimba yi suka emahlweni ka Yesu etilweni. A ku rhangela ku vonakala lokukulu ngopfu, loku vangamaka. Ndzi byeriwile leswaku ntirho wa yona a ku ri ku voningisa misava hi ku vangama ka yona, ni ku lemukisa munhu hi vukari lebyi taka bya Xikwembu. Mintshungu yi amukele ku vonakala. Van’wana a va vonaka va xiximekile swinene, kasi

rwayo, uye payakasvika panyika, yakadanidzira ichiti, Bhabhironi rawa! rawa! Ipapo ndakaona zvakare vakaodzwa mwoyo vachitarisika vachifara, vachisimudzira meso avo kudenga, vachitarira noutendo netariro kuonekwa kwaIshe wavo. Asi vazhinji vakaratidzika sokuti vakaramba vari mumamiriro okupusa, sokunge vakarara; asi ndaigona kuona chiratidzo chokusuruvara kukuru pazviso zvavo. Vakaodzwa mwoyo vakaona kubva muBhaibheri kuti vakanga vari munguva yokunonoka, uye kuti vaifanira kumirira nokutsungirira kuzadziswa kwechiratidzo. Uchapupu humwe chete hwakavatungamirira kutarisira Ishe wavo muna 1843, ndihwo hwakavapa tariro yokuti aizouya muna 1844. Ndakaona kuti vazhinji vakanga vasina simba riya rakanga richiratidza kutenda kwavo muna 1843. Kuodzwa mwoyo kwavo kwakanga kwaderedza kutenda kwavo. Asi vakaodzwa mwoyo pavakabatana mukuchema kwengirozi yechipiri, hondo yokudenga yakatarisa nokufarira kukuru kwazvo, ikacherechedza mhedzisiro yeshoko iri. Vakaona avo vakanga vakatakura zita rokuti maKristu vachitendeukira nokuseka nokuzvidza kuna avo vakanga vaodzwa mwoyo. Mashoko paakadonha kubva pamiro yomuseki achiti, Hamusati makwira! ngirozi yakazvinyora. Ngirozi yakati, Vanoseka Mwari.”

“Ndzi kongomisiwile emuva eka ku hundzuriwa ka Eliya. Mujasi wakwe wu wele Elixa, kutani vana vo homboloka (kumbe vantshwa) va n’wi landzela, va n’wi hleka, va huwelela, va ku: Tlhantuka, wena nhloko ya mpandlha! Tlhantuka, wena nhloko ya mpandlha! Va hlekile Xikwembu, kutani va hlangane ni xigwevo xa vona kona kwalaho. A va swi dyondzile eka vatswari va vona. Kutani lava va soleke ni ku hleka mianakanyo ya ku tlakusiwa ka vakwetsimi, va ta endzeriwa hi makhombo ya Xikwembu, naswona va ta swi lemuka leswaku a hi mhaka leyitsongo ku tlanga hi yena.

“Jesu akatumira dzimwe ngirozi kuti dzibhururuke nokukurumidza, kuti dzimutsezve uye dzisimbise kutenda kwakanga kwapera simba kwevanhu vake, uye dzivagadzirire kunzwisisa shoko rengirozi yechipiri, pamwe chete nokufamba kwakakosha kwakanga kwava kuda kuitwa kudenga. Ndakaona ngirozi idzi dzichigamuchira simba guru nechiedza kubva kuna Jesu, ndokubhururuka nokukurumidza kuenda panyika kuti dzizadzise kutumwa kwadzo, dzichibatsira ngirozi yechipiri mubasa rayo. Chiedza chikuru chakavhenekera pamusoro pevanhu vaMwari apo ngirozi dzakadanidzira dzichiti, Tarirai, Chikomba chava kuuya; budai mumuchingosangana nacho. Ipapo ndakaona avo vakanga vaodzwa mwoyo vachisimuka, uye vachiwirirana nengirozi yechipiri, vachizivisa vachiti, Tarirai, Chikomba chava kuuya; budai mumuchingosangana nacho. Chiedza chaibva kungirozi chakapinda murima pose pose. Satani nengirozi dzake vakatsvika kudzivisa chiedza ichi kuti chisapararire uye kuti chisazobudisa mugumisiro wachakanga chakarongerwa. Vakakwikwidzana nengirozi dzaMwari, uye vakadziudza kuti Mwari akanga anyengera vanhu, uye kuti kunyange vaine chiedza chavo chose nesimba ravo rose, vaisagona kuita kuti vanhu vatende kuti Jesu akanga achiuya. Ngirozi dzaMwari dzakaramba dzichiita basa radzo, kunyange Satani achishingaira kuvhara nzira, uye kukwevera pfungwa dzevanhu kure nechiedza. Avo vakachigamuchira vakaratidza mufaro mukuru kwazvo. Vakasimudzira meso avo kudenga, uye vakashuva kuonekwa kwaJesu. Vamwe vakanga vari mukutambudzika kukuru, vachichema uye vachinyengetera. Meso avo aiita sokunge akanga akatarira pavari pachavo, uye havana kutsunga kutarira kumusoro.”

“Chiedza chinokosha chakabva kudenga chakavaparadzanisira nerima, uye meso avo, ayo akanga akatarira pavari vamene mukusuwa kukuru, akasimudzirwa kumusoro, uku kutenda nomufaro mutsvene zvichiratidzwa pachitarisiko chose. Jesu navose vehondo yengirozi vakatarira nokutendera pavakatendeka avo vakanga vakamirira.

“Abo vakaramba no kupikisa chiedza cheshoko romutumwa wokutanga, vakarasikirwa nechiedza chomutumwa wechipiri, uye havana kukwanisa kubatsirwa nesimba nokubwinya kwakaperekedza shoko rokuti, Tarirai, Mwenga ari kuuya. Jesu akavatenderedza chiso chake achiratidza kusafara. Vakanga vamurerutsa nokumuramba. Avo vakagamuchira shoko iri vakafukidzwa negore rokubwinya. Vakamirira, vakarinda, uye vakanyengetera kuti vazive kuda kwaMwari. Vakanga vachitya zvikuru kumugumbura. Ndakaona Satani navatumwa vake vachitsvaka kuvharira chiedza ichi choumwari kure nevanhu vaMwari; asi chero bedzi avo vakanga vakamirira vaichengeta chiedza ichi, uye vakasimudza meso avo kubva panyika kuna Jesu, Satani aisagona kuva nesimba rokuvatorera chiedza ichi chinokosha. Shoko rakabva kudenga rakatsamwisa Satani navatumwa vake, uye avo vaizviti vanoda Jesu, asi vachizvidza kuuya kwake, vakashora nokuseka vakatendeka vava vaivimba naye. Asi mutumwa akanyora kushora kwose, kurerutsa kwose, nokubatwa zvisina kunaka kwose kwavakagamuchira kubva kuhama dzavo dzaizviti ndedzake. Vazhinji kwazvo vakasimudza manzwi avo vachidanidzira vachiti, Tarirai, Mwenga ari kuuya, uye vakasiya hama dzavo dzakanga dzisingadi kuonekwa kwaJesu, uye dzaisatendera kuti vagare vachifungisisa pamusoro pokuuya kwake kwechipiri. Ndakaona Jesu achibvisa chiso chake kune avo vakaramba nokuzvidza kuuya kwake, uye ipapo akaraira vatumwa kuti vabudise vanhu vake kubva pakati pevasina kuchena, kuti varege kusvibiswa. Avo vakateerera mashoko acho vakamira vakasununguka uye vakabatana. Chiedza chitsvene uye chakanakisa chakavapenya. Vakaramba nyika, vakabvarura rudo rwavo pairi, uye vakabayira zvido zvavo zvepanyika. Vakarega pfuma yavo yepanyika, uye kutarira kwavo kwakanga kwakatarira kudenga nokushuvira, vachitarisira kuona Muponesi wavo wavakanga vachida. Mufaro mutsvene, unoera, wakapenya pazviso zvavo, ukaratidza rugare nomufaro zvaitonga mukati mavo. Jesu akaraira vatumwa vake kuti vaende vovanosimbisa, nokuti nguva yokuedzwa kwavo yakanga yava kuswadera. Ndakaona kuti ava vakanga vakamirira vakanga vasati vaedzwa sezvavaifanira kuedzwa. Vakanga vasati vasununguka pakukanganisa. Uye ndakaona ngoni nokunaka kwaMwari mukutumira yambiro kuvanhu venyika, nemashoko anodzokororwa kuti avasvitsire panguva yakatarwa, kuti avatungamirire mukuzviongorora nokushingaira, kuti vabvise mukati mavo kukanganisa kwakapfuudzwa kubva kuvahedheni navaPapisiti. Kubudikidza nemashoko aya Mwari anga achibudisa vanhu vake kunzvimbo yaanogona kuvashandira nesimba guru zvikuru, uye kwavanogona kuchengeta mirairo yake yose....”

“Sezvo ushumiri hwaJesu hwakanga hwava kuvharika munzvimbo Tsvene, uye akapinda muNzvimbo Tsvene-tsvene, akamira pamberi peareka yaiva nemurairo waMwari, akatuma imwe ngirozi ine simba panyika ine shoko rechitatu. Akaisa gwaro muruoko rwengirozi, uye payakaburuka pasi nokubwinya nesimba, yakazivisa yambiro inotyisa, kutyisidzira kukuru kupfuura zvose kwakambounzwa kumunhu. Shoko iri rakanga rakarongwa kuti riise vana vaMwari pakungwarira kwavo, uye riratidze kwavari nguva yokuedzwa nokutambudzika yakanga iri pamberi pavo. Ngirozi yakati, Vachaiswa mukurwisana kwepedyo nechikara nomufananidzo wacho. Tariro yavo yoga youpenyu husingaperi ndeyokuramba vakasimba.

Kunyange upenyu hwavo huri panjodzi, vanofanira kubatisisa chokwadi. Ngirozi yechitatu inovhara shoko rayo namashoko aya, Pano ndipo pane kutsungirira kwavatsvene; pano ndipo pane avo vanochengeta mirairo yaMwari, nokutenda kwaJesu. Payakadzokorora mashoko aya yakanongedzera kuNzvimbo Tsvene yokudenga. Pfungwa dzavose vanogamuchira shoko iri dzinotungamirirwa kuNzvimbo Tsvene-tsvene uko Jesu anomira pamberi peareka, achiita kureverera kwake kwokupedzisira nokuda kwavose avo nyasha dzichiri kunonoka kubva kwavari, uye nokuda kwaavo vakaputsa murairo waMwari vasingazivi. Kuyananisa uku kunoitirwa vakarurama vakafa pamwe chete navakarurama vapenyu. Jesu anoitira kuyananisa avo vakafa vasina kugamuchira chiedza pamusoro pemirairo yaMwari, avo vakatadza vasingazivi.”

“Sure mekunge Jesu avhura mukova weNzvimbo Tsvene-tsvene, chiedza cheSabata chakaonekwa, uye vanhu vaMwari vaifanira kuedzwa nokuratidzwa kuva vechokwadi, sezvakaita Mwari pakuedza vana vaIsraeri kare, kuti aone kana vaizoramba vachichengeta murayiro wake. Ndakaona mutumwa wechitatu achinongedzera kumusoro, achiratidza vakanga vaora mwoyo nzira inoenda kuNzvimbo Tsvene-tsvene yeSanctuary yokudenga. Vakatevera Jesu nokutenda vachipinda muNzvimbo Tsvene-tsvene. Zvakare vakawana Jesu, uye mufaro netariro zvinomukazve patsva. Ndakavaona vachitarisa shure vachiongorora zvakapfuura, kubva pakuparidzwa kwokudzoka kwechipiri kwaJesu, vachidzika nomunzendo dzavo kusvika pakupfuura kwenguva muna 1844. Vanoona kuora mwoyo kwavo kwatsanangurwa, uye mufaro nechokwadi zvinovamutsazve. Mutumwa wechitatu akavhenekera zvakapfuura, zvazvino, nezvichauya, uye vanoziva kuti zvirokwazvo Mwari ndiye akavatungamirira norubatsiro rwake rusinganzwisiki.”

“Ndzi kombisiwile leswaku masalela ma landzele Yesu ma nghena eNdhawini yo Kwetsima swinene, ma vona areka ni xitshamo xa tintswalo, kutani ma hluriwa hi ku vangama ka swona. Yesu a tlakusa xifunengeto xa areka, kutani waswivo! swibya swa maribye, leswi Makhume ya Swileriso ma tsariweke eka swona. Va landzelerisa marito lama hanyaka; kambe va tlhelela endzhaku hi ku rhurhumela loko va vona xileriso xa vumune xi hanya exikarhi ka swileriso leswa khume swo kwetsima, kasi ku vonakala loku hatimaka swinene ku vangama ehnhla ka xona ku tlula eka leswi kaye leswin’wana, naswona xivungu xa ku vangama xi xi rhendzerile hinkwaxo. A va kumi nchumu kwalaho lowu va tivisaka leswaku Savata yi herisiwile, kumbe yi cinciwile yi va siku ro sungula ra vhiki. Xi hlayeka hilaha xi vuriweke hakona hi nomu wa Xikwembu hi vukulukumba lebyi tiyeke ni lebyi chavisaka entshaveni, loko ku hatima ka tilo ku hatima naswona ku pfuma ka magandlati ku twala, ni loko xi tsariwe hi rintihho ra xona ro kwetsima eka swibya swa maribye. U ta tirha masiku ya tsevu, u endla ntirho wa wena hinkwawo; kambe siku ra vunkombo i Savata ya HOSI Xikwembu xa wena. Va hlamala loko va languta vuhlayiseki lebyi nyikiweke Makhume ya Swileriso. Va vona ma vekiwile ekusuhi na Yehovha, ma funengetiwile naswona ma sirheleriwile hi ku kwetsima ka yena. Va vona leswaku a va ri eku kandziyiseni xileriso xa vumune xa Dekalogo hi milenge, naswona va hlayisile siku leri nyiketeriweke hi vahedeni ni vapapa, ematshan’weni ya siku leri Yehovha a ri kwetsimiseke. Va titsongahata emahlweni ka Xikwembu, kutani va rilalela ku tlula ka vona ka khale.”

“Ndzi vone ntswatsi wa risuna wu huma eka xibyari xo hisela risuna loko Yesu a nyikela ku tivula ka swidyoho swa vona ni swikhongelo swa vona eka Tata wakwe. Kutani loko swi tlakuka, ku vonakala ko vangama ku tshama ehenhla ka Yesu, ni le henhla ka xitulo xa tintswalo; kutani lava a va khongela hi mbilu hinkwayo, lava a va karhatekile hikuva a va kumile leswaku i vadyohi va nawu wa Xikwembu, va katekisiwa, naswona swikandza swa vona swi voningisiwa hi ntshembo ni ntsako. Va hlanganye ele entirhweni wa ntsami ya vunharhu, va tlakusa marito ya vona kutani va twarisa xilemukiso lexi tiyeke. Kambe eku sunguleni a ku ri vatsongo lava amukeleke rungula rero, hambiswiritano va ya emahlweni hi matimba ku twarisa xilemukiso. Kutani ndzi vona vo tala va amukela rungula ra ntsami ya vunharhu, va hlanganisa marito ya vona ni ya lava eku sunguleni a va twarise xilemukiso, naswona va tlakusa Xikwembu va tlhela va xi kurisa hi ku hlayisa Siku ra Vuhumulo ra xona leri ri kwetsimisiweke.

“Vazhinji vakagamuchira shoko rechitatu vakanga vasina ruzivo rwemashoko maviri okutanga. Satani akazvinzwisisa izvi, uye ziso rake rakaipa rakanga riri pamusoro pavo kuti avawisire pasi; asi mutumwa wechitatu akanga achivaratidza kuNzvimbo Tsvene-tsvene, uye avo vakanga vane ruzivo mumashoko akapfuura vakanga vachivaratidza nzira inoenda kuNzvimbo Tsvene yokudenga. Vazhinji vakaona cheni yakakwana yezvokwadi mumashoko engirozi, uye vakaigamuchira nomufaro. Vakagamuchira mashoko aya maererano nokutevedzana kwawo, uye vakatevera Jesu nokutenda vachipinda muNzvimbo Tsvene yokudenga. Mashoko aya akaratidzwa kwandiri sechibatiso chengarava chokubata muviri kuti usazununguswa. Uye sezvo vanhu mumwe nomumwe vachiawagamuchira nokuaanzwisisa, vanodzivirirwa pakunyengedzwa kuzhinji kwaSatani.”

“Baada ya masikitiko makuu ya mwaka 1844, Shetani na malaika zake walikuwa wakijishughulisha sana katika kutega mitego ili kuitikisa imani ya mwili. Alikuwa akiziathiri fikira za watu fulani ambao walikuwa na uzoefu wa kibinafsi katika mambo hayo. Walikuwa na sura ya unyenyekevu. Waliibadili ujumbe wa kwanza na wa pili, na kuelekeza kwenye wakati ujao kwa utimilifu wake, huku wengine wakielekeza mbali sana nyuma katika wakati uliopita, wakitangaza kwamba humo ndipo ilipokuwa tayari imetimizwa. Watu hawa walikuwa wakivuta fikira za wasio na uzoefu na kuistua imani yao. Baadhi walikuwa wakichunguza Biblia wakijaribu kujijengea imani yao wenyewe, iliyo huru mbali na mwili. Shetani alifurahi katika hayo yote; kwa maana alijua kwamba wale waliokata kamba na kuachana na nanga, angeweza kuwaathiri kwa makosa mbalimbali na kuwapeperusha huku na huku kwa pepo za mafundisho. Wengi waliokuwa wameongoza katika ujumbe wa kwanza na wa pili waliikana, na mgawanyiko na kutawanyika vilienea katika mwili wote. Ndipo nikamwona Wm. Miller. Alionekana mwenye fadhaa, naye alikuwa ameinamishwa kwa huzuni na dhiki kwa ajili ya watu wake. Aliliona kundi ambalo mwaka 1844 lilikuwa limeungana na kupendana, likipoteza upendo wao wao kwa wao, na kupingana wao kwa wao. Aliwaona wakirudi nyuma katika hali ya ubaridi na kurudi nyuma kiroho. Huzuni ilidhoofisha nguvu zake. Niliwaona watu wenye ushawishi wakimtazama Wm. Miller, na kuogopa asije akaikubali ujumbe wa malaika wa tatu na amri za Mungu. Naye kila alipokuwa akiegemea kuelekea nuru kutoka mbinguni, watu hawa walikuwa wakiweka mpango fulani ili kuigeuza fikira yake. Nikaona ushawishi wa kibinadamu ukutumika ili kuiweka fikira yake gizani, na kuuhifadhi ushawishi wake miongoni mwao. Hatimaye Wm. Miller aliinua sauti yake dhidi ya nuru kutoka mbinguni. Alikosea kwa

kutokupokea ujumbe ambao ungeeleza kikamilifu masikitiko yake, na kuimulikiza nuru na utukufu juu ya yaliyopita, jambo ambalo lingehuisa nguvu zake zilizokuwa zimechoka, kuangaza tumaini lake, na kumwongoza kumtukuza Mungu. Lakini aliegemea hekima ya kibinadamu badala ya ile ya Mungu, na akiwa amevunjwa kwa kazi ngumu katika kazi ya Bwana wake, na kwa sababu ya uzee, hakuwa na lawama kwa kiwango sawa na wale waliomzuia asiifikie kweli. Hao ndio wenye kuwajibika, na dhambi inakaa juu yao. Kama Wm. Miller angeweza kuiona nuru ya ujumbe wa tatu, mambo mengi yaliyomwonekana kuwa ya giza na ya siri yangeenezwa kwake. Ndugu zake walikiri kuwa na upendo na shauku ya kina sana kwa ajili yake, hivyo akadhani kwamba hangeweza kujitenga nao. Moyo wake ulielekea kwenye kweli; lakini ndipo akawatazama ndugu zake. Waliipinga. Je, angeweza kujitenga na wale waliokuwa wamesimama ubavu kwa ubavu pamoja naye katika kutangaza kuja kwake Yesu? Alidhani kwamba kwa hakika hawangemwongoza upotovu.”

“Mwari vakamutendera kuti auye pasi pesimba raSatani, uye rufu kuti ruitise ushe pamusoro pake. Vakamuisa akavanzwa muguva, kure navaya vaigara vachimukwevera kubva kuna Mwari. Mozisi akakanganisa paakanga ava pedyo kupinda munyika yechipikirwa. Saizvozvowo, ndakaona kuti Wm. Miller akakanganisa paakanga ava kuda kupinda muKenani yokudenga, mukutendera kuti pesvedzero yake irwisane nechokwadi. Vamwe ndivo vakamutungamirira kune izvi. Vamwe ndivo vachazvidavirira pamusoro pazvo. Asi vatumwa vanorinda guruva rinokosha romuranda uyu waMwari, uye achabuda pakurira kwehwamanda yokupedzisira.”

“Ndzi vone ntshungu lowu a wu yime wu rindzeriwile kahle naswona wu tiyile, naswona a wu nga pfumeli nchumu eka lava a va ta kavanyeta ripfumelo leri simekiweke ra miri hinkwawo. Xikwembu xi va langutile hi ku tsakela. Ndzi kombisiwile magoza manharhu—rin’we, mbirhi na rinharhu—mahungu ya ntsumi yo sungula, ya vumbirhi, ni ya vunharhu. Ntsumi yi te, Khombo eka loyi a nga ta susa xisirhelelo, kumbe a tsekatekisa phini eka mahungu lawa. Ku twisisa ka ntiyiso ka mahungu lawa i ka nkoka lowukulu swinene. Makumu ya mimoya ma le ka ndlela leyi ma amukeriwaka ha yona. Ndzi tlhela ndzi susiwa ndzi hundzisiwa ehansi hi mahungu lawa, kutani ndzi vona hilaha vanhu va Xikwembu va xaveke ntokoto wa vona hi nxavo lowukulu hakona. A wu kumiwile hi ku xaniseka lokukulu ni nyimpi yo tika. Goza hi goza Xikwembu a xi va kongomisile, ku fikela loko xi va veke ehnhla ka pulatifomo leyi tiyeke, leyi nga siki tsekatekaka. Kutani ndzi vona vanhu van’wana loko va tshinelela pulatifomo, va nga si kandziya ehnhla ka yona va kambela masungulo ya yona. Van’wana hi ku tsaka va hatlisa va khandziya ehnhla ka yona. Van’wana va sungurile ku sola ndlela leyi masungulo ya pulatifomo ma vekiwike ha yona. A va navela leswaku ku endliwa ku antswisiwa, kutani pulatifomo a yi ta va yi hetisekile ngopfu, naswona vanhu a va ta tsaka ngopfu. Van’wana va humile ehnhla ka pulatifomo va yi kambela, kutani va sungula ku yi sola, va vula leswaku yi vekiwile hi ndlela leyi hoxeke. Ndzi vone leswaku kwalomu ka hinkwavo a va yime va tiyile ehnhla ka pulatifomo, naswona va khutaza van’wana lava a va humile ehnhla ka yona leswaku va tshika ku gungula ka vona, hikuva Xikwembu a ku ri muaki lonkulu, kutani a va lwa na xona. Va tsundzuxile ntirho lowu hlamarisaka wa Xikwembu, lowu a wu va kongomisile eka pulatifomo leyi tiyeke, kutani hi vun’we kwalomu ka hinkwavo va tlakusa mahlo ya vona e tilweni, naswona hi rito lerikulu va dzunisa Xikwembu. Leswi swi khumbe van’wana va lava a va gungurile, va tlhela va siya pulatifomo,

kutani va tlhela va yi khandziya hi langutelo ro titsongahata.”

“Ndzi kombisiwile ku tlhelela eka ku twarisiwa ka ku ta ko sungula ka Krete. Yohane u rhumiwe hi moya ni matimba ya Eliya leswaku a lunghiselela ndlela ya ku ta ka Yesu. Lava alaka vumbhoni bya Yohane a va vuyeriwanga hi tidyondzo ta Yesu. Ku kaneta ka vona ku twarisiwa ka ku ta kakwe ko sungula ku va veke laha a va nga swi kotiki ku amukela hi ku olova vumbhoni lebyi tiyeke ngopfu bya leswaku hi yena Mesiya. Sathana u rhangele lava alaka rungula ra Yohane leswaku va ya emahlweni swinene, va ala Yesu ni ku n'wi hayeka emhandzini. Hi ku endla sweswo, va tiveke laha a va nga swi kotiki ku amukela nkateko hi siku ra Pentekosta, leri a ri ta va dyondzisa ndlela yo nghena eNtsindza wa le tilweni. Ku handzuriwa ka xisandza xa tempele ku kombisile leswaku magandzelo ni milawu ya Vayuda a swi nge he tlheli swi amukeriwa. Gandzelo lerikulu a ri nyikeriwile, naswona a ri amukeriwile, kutani Moya lowo Kwetsima lowu xikeke hi siku ra Pentekosta wu susumetele mianakanyo ya vadyondzisiwa ku suka eNtsindza wa laha misaveni yi ya eka wa le tilweni, laha Yesu a ngheneke hi ngati ya yena n'wini, kutani a chululela vadyondzisiwa vakwe mimpfuno ya ku rivaleriwa ka yena. Vayuda va siyiwe eka ku xengiwa loku heleleke ni munyama hinkwawo. Va lahlekeriwe hi ku vonakala hinkwako loku a va nga ta va na kona mayelana ni kungu ra ku ponisiwa, kambe va ya emahlweni va tshembela eka magandzelo ni tinyikelo ta vona leti nga pfuniki nchumu. A va nga swi koti ku vuyeriwa hi vuavanyisi bya Krete eNdhawini yo Kwetsima. Ntsindza wa le tilweni a wu teke ndhawu ya lowo laha misaveni, kambe a va nga ri na vutivi bya ndlela yo ya eka wa le tilweni.”

“Vakawanda vanotarira nekutya kukuru nzira yakateverwa navaJudha kuna Jesu pakumuramba nokumuroverera pamuchinjikwa. Uye sezvavanoverenga nhorooondo yokubatwa kwake nenzira inonyadzisa, vanofunga kuti vanoda Kristu, uye kuti vangadai vasina kumuramba saPetro, kana kumuroverera pamuchinjikwa savaJudha. Asi Mwari, uyo akapupurira tsitsi dzavo dzavanoti vanadzo kuMwanakomana wake, akavaedza, uye akaisa pakuedzwa rudo irworwo rwavakanga vachireva kuti vanarwo kuna Jesu.”

“Mbingu yote iliangalia kwa shauku kuu sana jinsi ujumbe huo ulivyopokelewa. Lakini wengi wanaodai kumpenda Yesu, na wanaotoa machozi wanaposoma habari ya msalaba, badala ya kuupokea ujumbe huo kwa furaha, huchochewa kwa hasira, na huudharau ule ujumbe mwema wa kuja kwake Yesu, na kuutangaza kuwa ni udanganyifu. Hawakutaka kushirikiana na wale waliopenda kutokea kwake, bali waliwachukia, na kuwafungia nje ya makanisa. Wale walioikataa ujumbe wa kwanza hawakuweza kufaidika kwa ujumbe wa pili, wala hawakufaidika kwa kilio cha usiku wa manane, ambacho kilipaswa kuwaandaa waingie pamoja na Yesu kwa imani katika Patakatifu pa Patakatifu pa Patakatifu pa mbinguni. Na kwa kuikataa ile jumbe mbili za kwanza, hawawezi kuona nuru yo yote katika ujumbe wa malaika wa tatu, unaoonyesha njia iendayo katika Patakatifu pa Patakatifu. Nikaona kwamba makanisa ya jina tu, kama Wayahudi walivyomsulibisha Yesu, yameisulumisha jumbe hii, na kwa hiyo hayana maarifa ya hatua iliyochukuliwa mbinguni, wala ya njia iendayo katika Patakatifu pa Patakatifu, na hayawezi kufaidika kwa uombezi wa Yesu huko. Kama Wayahudi, waliotoa dhabihu zao zisizo na faida, nao hupandisha sala zao zisizo na faida kuelekea katika chumba kile ambacho Yesu amekiacha, naye Shetani, akifurahia udanganyifu wa wale wanaodai kuwa wafuasi wa Kristo, huwakamata katika mtego wake, na kujivika tabia ya kidini, na kuongoza

nia za hawa wanaojiita Wakristo kwake mwenyewe, na kutenda kwa uwezo wake, kwa ishara zake na maajabu ya uongo. Wengine huwadanganya kwa njia moja na wengine kwa njia nyingine. Ana upotovu mbalimbali ulioandaliwa kuathiri nia mbalimbali. Wengine hulitazama danganyo moja kwa hofu kuu, huku wakilipokea jingine kwa urahisi. Shetani huwadanganya wengine kwa Uwasiliani na Mizimu. Yeye pia huja kama malaika wa nuru, na hueneza mvuto wake juu ya nchi. Nikaona mabadiliko ya uongo kila mahali. Makanisa yalijaa majivuno na kudhani kwamba Mungu alikuwa akiwatendea kazi ya ajabu sana, kumbe ilikuwa ni roho nyingine. Hayo yatafifia na kuuacha ulimwengu na kanisa katika hali mbaya zaidi kuliko hapo kwanza.”

“Ndzi vonile leswaku Xikwembu xi ni vana vo tshembeka exikarhi ka va-Adventista va vito ntsena, ni le tikerekeni leti wileke, naswona hinkwavo—vatirheli ni vanhu—va ha ta vitaniwa leswaku va huma emakereseni lawa, emahlweni ka loko makhombo ma halatiwa, kutani va ta amukela ntiyiso hi ku tsaka. Sathana wa swi tiva leswi, kutani emahlweni ka xirilo lexikulu xa ntsumi ya vunharhu, u pfluxa nyanyuko exikarhi ka mintlawe leyi ya vukhongeri, leswaku lava va nga ala ntiyiso va anakanya leswaku Xikwembu xi na vona. U tshembha ku xisa lava vo tshembeka, ni ku va yisa eku anakanyeni leswaku Xikwembu xa ha tirhela tikereke. Kambe ku vonakala ku ta hatima, kutani un’wana ni un’wana wa lava vo tshembeka u ta huma etikerkeni leti wileke, a yima ni masalela.” Spiritual Gifts, volume 1, 151–172.

Ndima iyi ine zvokwadi zhinji dzinokosha kwazvo, asi ndiri kushandisa ndima iyi kupatsanura humwe hunhu hwemashoko enhoroondo yevaMillerite, kuti tinzwisise kuti izvozvo zvinofananidzira sei nhoroondo yedu. Ngirozi dzose nhatu dzaZvakazarurwa chitsauko chegumi neina dzine shoko mumaoko adzo. Ngirozi yechipiri neyechitatu dzinoratidzwa dzine “gwaro,” nadzo sezvadinoburuka neshoko radzo. Ngirozi imwe neimwe inomirira shoko, uye kusvika kweshoko rimwe nerimwe kunokonzera mugumisiro.

Tichaenderera mberi nenyaya iyi muchinyorwa chinotevera.